

Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy z Języka Polskiego – wymagania obowiązujące na etap szkolny 2026/2027

Proponowana literatura:

- Podręczniki do języka polskiego ustalone na II etap edukacyjny lub inne dostępne źródła.
- Znajomość mitów w tym: mit o Tezeuszu, Prometeuszu, Demeter i Korze, Dedalu i Ikarze, znajomość bogów greckich
- M. Koziół „Skrzynia Władcy Piorunów” Bajki I. Krasickiego i Adama Mickiewicza
- Serial „Karino”(odcinki 1-4)
- Bajki I. Krasickiego i A. Mickiewicza

Zakres treści:

I stopień:

1. Kształcenie literackie i kulturowe.

Uczeń:

1) Określa:

- a) tematykę oraz problematykę utworu;
- b) nadawcę i odbiorcę (adresata wypowiedzi).

2) Rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz określa ich funkcje w utworze.

3) Wyróżnia elementy świata przedstawionego w utworze, w tym: zdarzenia, sytuacje, wątki

(główne, poboczne), postacie (pierwszoplanowe, drugoplanowe, epizodyczne), określa czas

i miejsce przedstawionych zdarzeń, wskazuje zależności między zdarzeniami.

4) Rozpoznaje fikcję literacką; rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworach.

- 5) Określa funkcje elementów konstrukcyjnych utworu literackiego, w tym: tytułu, motta, puenty.
- 6) Przedstawia własne rozumienie utworu i uzasadnia przyjęte stanowisko.
- 7) Wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach.
- 8) Objasnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach.
- 9) Rozpoznaje rodzaje literackie, określa ich cechy, przypisuje utwór do rodzaju literackiego.
- 10) Rozróżnia gatunki epiki, takie jak : powieść, opowiadanie, dziennik, pamiętnik, przypowieść, mit, bajka (typy bajek)
- 11) Wskazuje elementy dramatu jako rodzaju literackiego: akt, scena, tekst główny, didaskalia, monolog, dialog.
- 12) Analizuje i interpretuje teksty literackie oraz inne teksty kultury, w tym ikoniczne: obraz, plakat, grafika, fotografia, przedstawienie teatralne, film.
- 13) Zna pojęcie komizmu oraz dostrzega jego funkcje.
- 14) Rozpoznaje w wypowiedziach związki frazeologiczne pochodzenia mitologicznego, rozumie ich znaczenie oraz poprawnie stosuje w wypowiedziach.
- 15) Rozróżnia typy tekstów: informacyjny, publicystyczny, ikoniczny, reklamowy.
- 17) Odróżnia informacje o faktach od opinii.
- 18) Porównuje utwory literackie lub ich fragmenty pod względem treści i formy.
- 19) Wskazuje związek treści utworu z tekstem graficznym.
- 20) Wyodrębnia obrazy poetyckie w utworach lirycznych.
- 21) Charakteryzuje osobę mówiącą w wierszu (podmiot liryczny), narratora, bohaterów.
- 22) Rozpoznaje metaforę (ożywienie, uosobienie), porównanie, epitet, wyraz dźwiękonaśladowczy, powtórzenie, pytanie retoryczne, anaforę, apostrofę, aluzję literacką,
- 23) Wskazuje elementy rytmizujące wypowiedź, w tym: wers, rym, strofę, refren.

24) Wyróżnia rodzaje rymów: męskie, żeńskie, parzyste/sąsiadujące, okalające, krzyżowe.

25) Omawia budowę wiersza, rozróżnia wiersz sylabiczny, wolny i biały.

26) Rozróżnia synonimy, antonimy, homonimy, rozumie ich funkcje w tekście i stosuje je we własnych wypowiedziach.

27) Dostrzega zróżnicowanie słownictwa, rozpoznaje neologizmy, eufemizmy i objaśnia ich rolę

w utworach literackich

2. Kształcenie językowe.

Uczeń:

1) Rozpoznaje wypowiedzenia oznajmujące, pytające, rozkazujące.

2) Rozpoznaje zdania pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte, zdania złożone, równoważniki

zdania, zdania bezpodmiotowe.

3) Buduje wskazane w punktach 1) oraz 2) wypowiedzenia i je przekształca.

4) Rozróżnia zdania złożone współrzędnie i podrzędnie oraz je tworzy.

5) Wskazuje i tworzy różne typy podmiotów i orzeczeń, przydawek, dopełnień i okoliczników.

6) Rozróżnia odmienne i nieodmienne części mowy i określa ich funkcje składniowe w

wypowiedzeniu.

7) Rozpoznaje formy przypadków, liczby, osoby, czasu, trybu, strony i rodzaju gramatycznego

odmiennych części mowy.

8) Stopniuje przymiotniki i przysłówki.

9) Stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych.

10) Odróżnia czasowniki dokonane od niedokonanych, rozpoznaje nieosobowe formy

czasownika (zakończone na -no, -to, bezokoliczniki, konstrukcje z „się”).

11) Rozpoznaje imiesłowy przymiotnikowe czynne i bierne, tworzy je oraz określa ich funkcje

w tekście.

12) Poprawnie używa czasowników w trybach: orzekającym, przypuszczającym oraz rozkazującym.

13) Stosuje konstrukcję stron czynnej oraz biernej czasownika i przekształca czasowniki

ze strony czynnej na bierną i odwrotnie, odpowiednio do celu oraz intencji wypowiedzi, rozpoznaje imiesłowy

14) Wskazuje w wyrazie głoski, litery i sylaby.

15) Rozpoznaje rodzinę wyrazów, tworzy wyrazy pochodne.

16) Rozumie, na czym polega błąd językowy i potrafi go skorygować.

3. Tworzenie wypowiedzi.

Uczeń:

1) Tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie (twórcze,

odtwórcze), opis (w tym opis przeżyć wewnętrznych), list prywatny, kartka z dziennika,

zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie

2) Redaguje wypowiedź w oparciu o podaną lekturę oraz własne doświadczenia czytelnicze.

3) Stosuje odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję.

4) W sposób rzeczowy argumentuje swoje stanowisko, zgadza się z cudzymi poglądami

lub z nimi polemizuje.

5) Odróżnia argument od przykładu.

6) Funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne.

7) Wykorzystuje wiedzę o języku w tworzonych wypowiedziach, w tym zasady ortografii

i interpunkcji.

